

Akcija “2013 metų vabzdys”

Vytautas Tamutis

Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus
Aleksandro Stulginskio universitetas
Lietuvos entomologų draugija
E-paštas: dromius@yahoo.com

Kvapusis auksavabalis *Oxythyrea funesta*
(Poda, 1761) (Insecta: Coleoptera,
Scarabaeidae)

Morfologija

Suaugėlių kūno ilgis 8-12 mm, juodas, dažnai su žalsvu ar rausvu atspalviu ir silpnu metališku žvilgesiu. Kūno viršus apaugęs ilgais gelsvais, tačiau retokais plaukeliais, o kūno apačioje plaukeliai žymiai tankesni, ypač krūtinėje. Tankiai ilgais plaukeliais apaugę ir I –II poros kojų dubenėliai bei šlaunys. Visas kūnas nusėtas baltų dėmelių, sudarytų iš tankių, prigludusių žvynelių. Pagyvenusių individų kūno tiek plaukeliai, tiek baltų žvynelių dėmelės gali būti nusitrynę.

Panašios rūšys

Priešnugarėlė su 2 išilginėmis briaunelėmis, priekinių kojų blauzdos išorėje su daugiau nei 2 danteliais, kūno viršus be plaukelių

Priešnugarėlė be išilginių briaunelių, priekinių kojų blauzdos išorėje su 2 danteliais, priešnugarėlėje yra baltų dėmelių

Priešnugarėlė be baltų dėmelių, priekinių kojų blauzdos išorėje su 3 danteliais, kūno viršus labai plaukuotas

ICONOGRAPHIA COLEOPTERORUM POLONIAE
Copyright © by Lech Borowiec

Valgus hemipterus

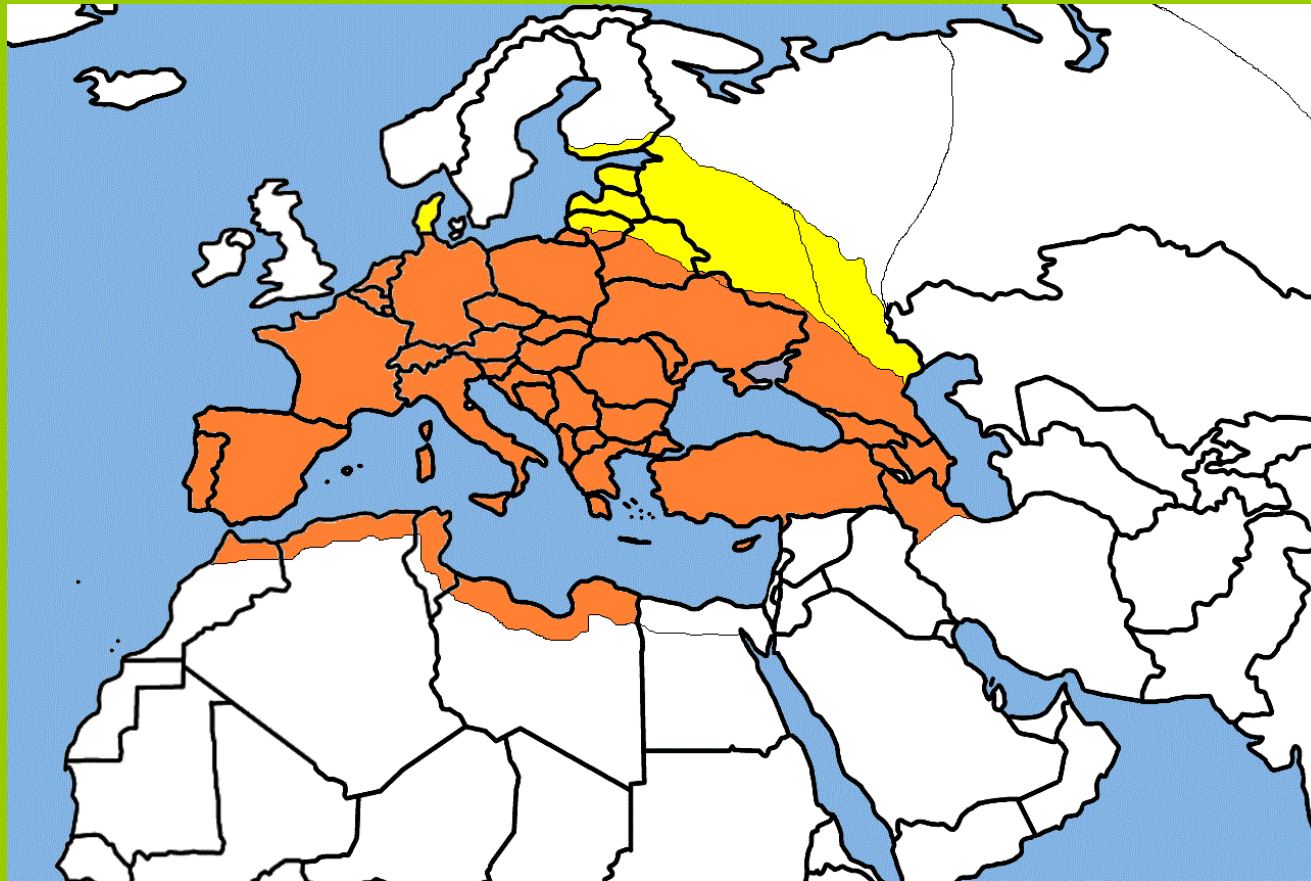
Oxythyrea funesta

Epicometis hirta

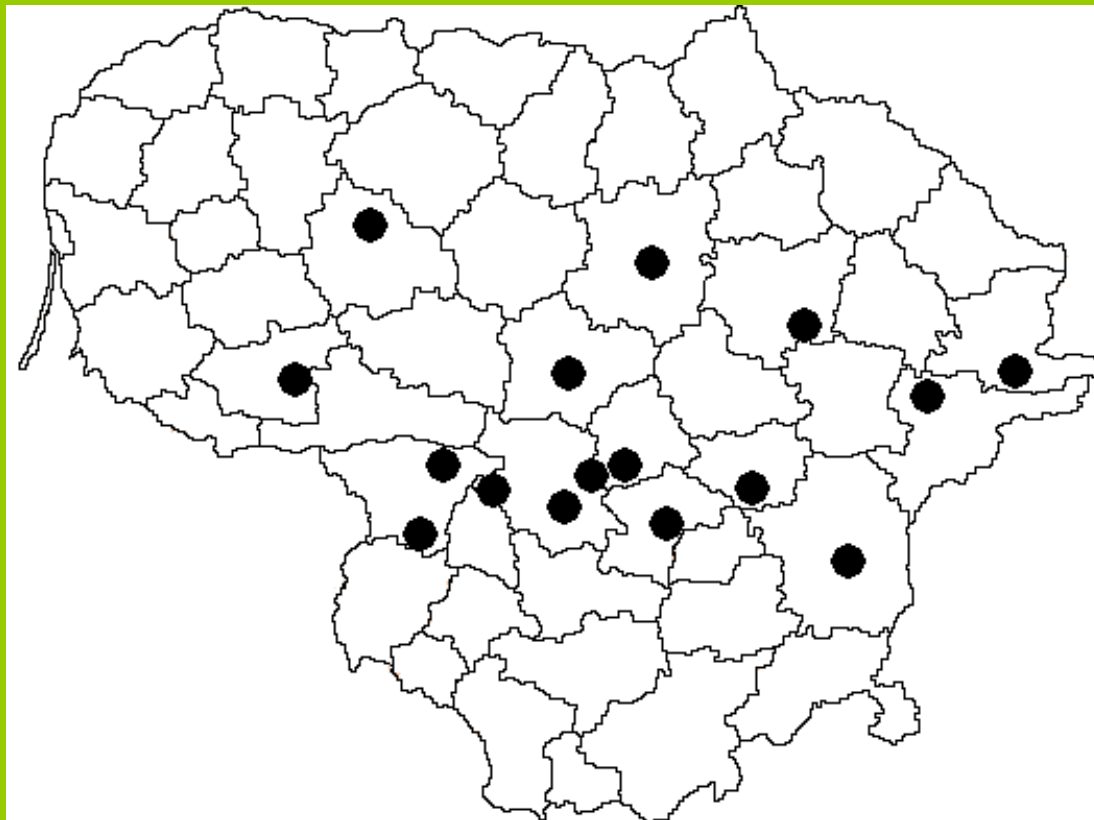
Paplitimas

Kvapusis auksavabalis paplitęs vakarinėje Palearkties dalyje; buvo laikomas retu, tačiau per pastaruosius 10 metų pastebėtas šios rūšies plitimo šuolis į šiaurę. Aptikta net Suomijoje, Rusijoje St. Peterburgo apylinkėse, nors ankstesnėje literatūroje nurodoma, kad tai miškastepių ir stepių rūšis

Paplitimas

Pirmieji duomenys apie kvapųjį auksavabalį Lietuvoje yra surinkti B. Houwaldto (Vilniaus ap.) ir A. Palionio (Kauno ap.) įdomu pastebėti, kad ši rūšis vėl pastebėta vos ne po 70 m pertraukos 2004 m. Pastaruoju metu žinomos radvietės iš 12 rajonų (Šablevičius 2004; Inokaitis 2009; Ivinskis ir kt, 2009; Stanionis ir Petrikas 2011; “macrogamta. lt”, neskelbti duomenys).

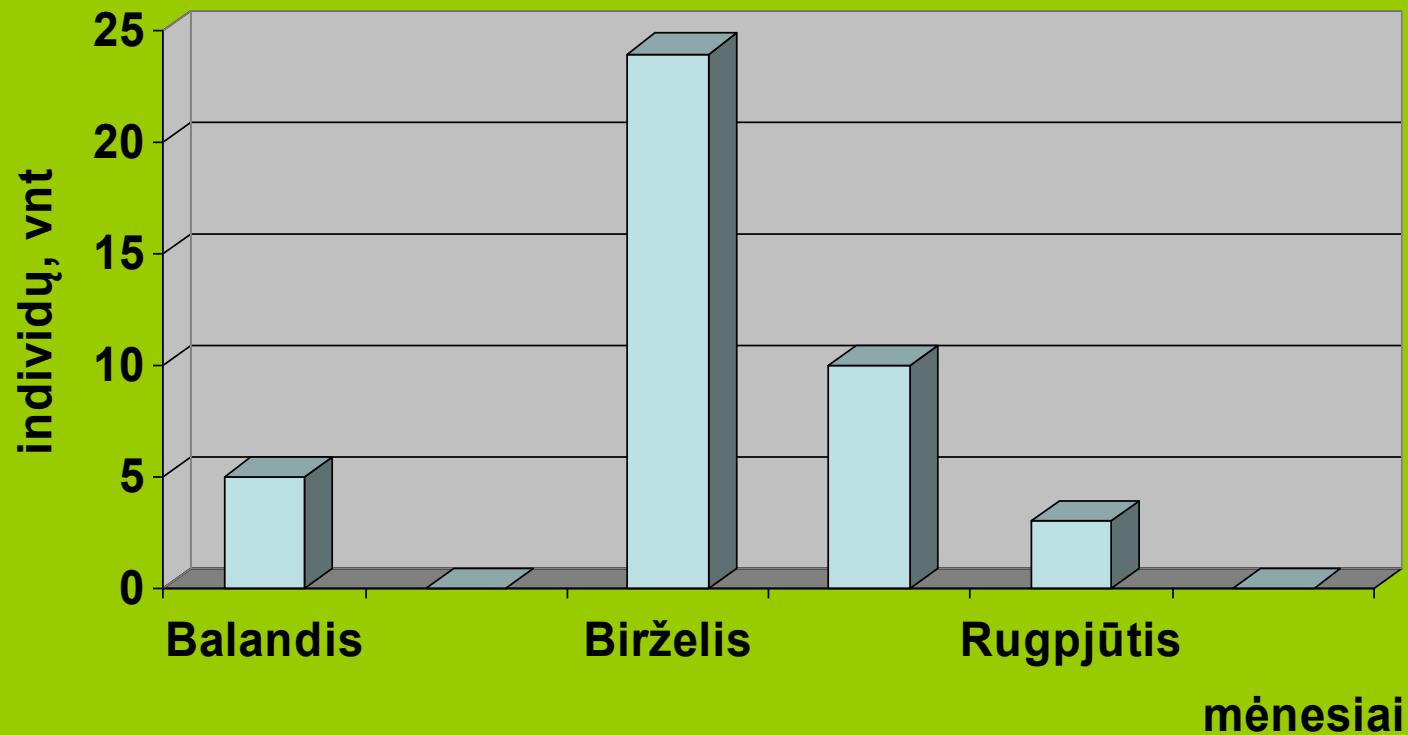

Biologija

- Žiemoja suaugėliai kokonuose, gegužės mėn. jie pradeda skraidyti, papildomai maitinasi, poruojasi, patelės kiaušinius deda porcijomis į puveningą substratą iki pat rugpjūčio mėn. Lervos paprastai saprofagės, minta negyva, trūnijančia organika, tačiau gali apgraužti ir augalų šaknis. Suaugėliai papildomai maitinasi augalų žiedais. Dažniausiai aptinkami ant bajorių (*Centaurea*), usnių (*Cirsium*), kemero (*Eupatorium*), buožainės (*Knautia*), įvairių salierinių (*Apiaceae*), rečiau ant kitų augalų žiedų.

Suaugėlių pastebėjimo Lietuvoje diagrama

Naudinga informacija

- Pastebėjimo data, vietovė ir biotopas;
- Augalo rūšis;
- Individų kiekis;
- Elgsena (mityba, poravimasis, tūnojimas ir kt.);
- Lervos buveinė.

Malonių akimirkų stebint gamtą!

LIETUVOS ENTOMOLOGŲ DRAUGIJA

Akademijos g. 2, LT-08412 Vilnius
el.paštas info@entomologai.lt
http://www.entomologai.lt

2013

Sausis

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Vasaris

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

Kovas

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Balandis

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Gegužė

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Birželis

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
				1	2	
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Liepa

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Rugpjūtis

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Rugsėjis

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Spalis

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Lapkritis

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Gruodis

Pr	An	Tr	Kt	Pn	Še	Se
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					